

Egy diagnosztikus angol, mint idegen nyelv, szókinccsmérő teszt eredményeinek összefüggése néhány háttérváltozóval 6. évfolyamosok körében.

Thékes István

SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola

Kulcsszavak: idegen-nyelv elsajátítás, szókinccs, motiváció, induktív gondolkodás, attitűd

Jelen kutatás célja az volt, hogy feltárjam 6. évfolyamos magyar tanulók angol szótudását és ennek megfelelő mérőeszközt hozzak létre. Az összeállított diagnosztikus tesztből származó adatok összefüggését vizsgáltam a következő háttérváltozókkal: angol nyelv iránti attitűd, induktív gondolkodás, szótanulási stratégiák használata.

Nation és Waring (1995) megállapították, hogy egy adott szöveg megértéséhez a szavak 95%-át ismerni kell. Ha valaki a szavak több mint 5%-át nem ismeri, akkor komoly akadályokba ütközik és az olvasás nehézkessé válik. A szókinccs-kutatások számos területre összpontosítottak: teszt-fejlesztés (Schmitt és mtsai, 2001), tanulási stratégiák (Tseng és mtsai, 2006), tanulási módszerek (Lotto és de Groot, 1998), a szókinccs és az olvasási készségek korrelációja (Chujo és Utiyama, 2005) és értékelés (Milton, 2009; Doró, 2008). Nation (2001) amellet érvel, hogy a szó tanulásakor és a szókinccs mérésekor négy alapelvet kell követni és méréskor ezeket kell szerinte figyelembe venni. Először is (1) jelentésre összpontosító bementnek kell történnie, majd (2) nyelvre összpontosító tanuláshoz kell következnie, (3) a következő alapelv a jelentésre összpontosító kimenet és (4) a folyékony szóhasználat fejlesztése.

Hipotézisem az volt, hogy a felsorolt és megvizsgált háttérváltozók erős kapcsolatot mutatnak a szótudással.

Kutatásunkban 92 6. évfolyamos magyar anyanyelvű általános iskolás vett részt. A szókinccs tesztet Laufer és mtsai. (2004) modellje alapján a 25 feladatból 15 passzív felidézési és 10 aktív felidézési feladatból állt. Négy tesztváltozat készült. A teszt összeállításakor figyelembe vettem az elmúlt harminc év szókinccs tesztjeit (Meara, 1989, Nation, 1990; Paribakht & Wechse, 1999; Laufer & Nation, 2005). A NAT és a Kerettantervek ajánlásai alapján az A1-A2 nyelvi szintnek megfelelő alapszókinccs kiválasztását végeztem el felhasználva Nikolov (2011) ajánlását a 6. évfolyamosoknak tanított témakörökre vonatkozóan. A mérendő 1000 szót a British National Corpus (BNC) alapján létrehozott szógyakorisági rangsor (leírásáról l. Kilgarriff, 1996) és a Corpus of Contemporary American English (COCA) alapján létrehozott szógyakorisági lista (l. Routledge, 2010) felhasználásával választottam ki. A szókinccsteszt kitöltése után feleivettem a diákokkal Csapó (1994) induktív gondolkodási tesztjét, az idegen-nyelvhez való attitűdöt vizsgáló kérdőívet (Nikolov, 2004) és a szótanuláshoz használt stratégiákra vonatkozó kérdőívet (Wen-Ta és mtsai., 2006).

Az angol teszt reliabilitása magas volt (Cronbach- $\alpha = ,872$). Erős és szignifikáns összefüggést találtam az angol teszt és az induktív gondolkodás között ($r = ,787$, $p = ,000$). Szintén erős kapcsolatot tártunk fel az angol nyelvhez való attitűddel ($r = ,841$, $p < ,005$). A stratégiák használata mérsékelten áll összefüggésben az szókinccs teszten elért eredménnyel ($r = ,282$, $p = ,001$)

Szükséges tovább vizsgálni, hogy a szókinccs tudásában milyen háttérváltozók játszanak még szerepet és milyen mértékben.